ՄՈՒՐԱՏ–ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԸ

ԱՐԱՄ Ց. ԵՐԱՄ

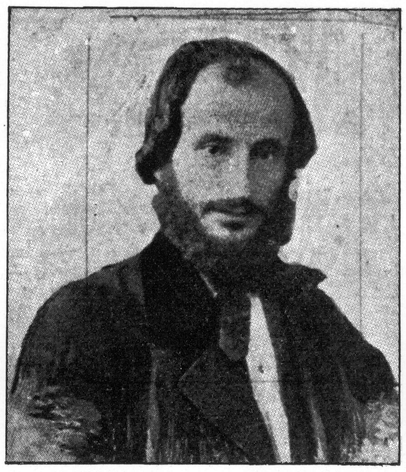

ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ
Հիմնադիր

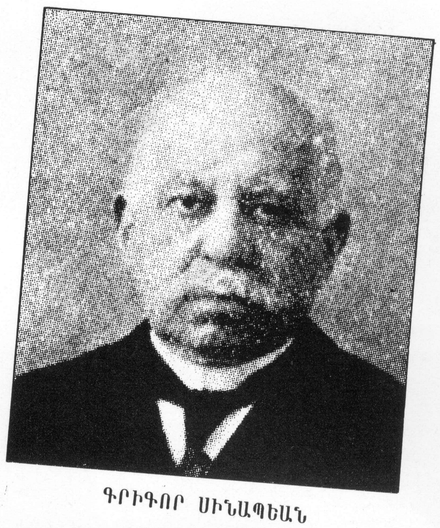

ԳՐԻԳՈՐ ՍԻՆԱՊԵԱՆ

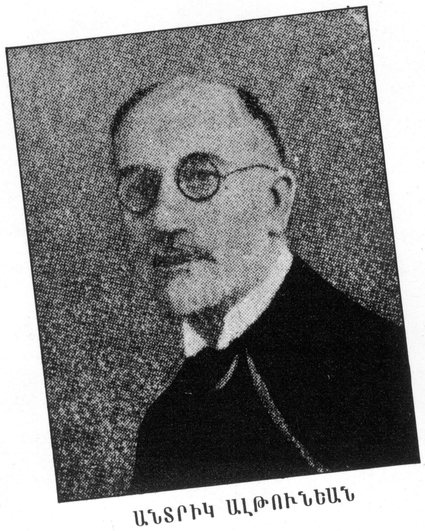

ԱՆՏՐԻԿ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ՊԱՐԿԵՐՃԵԱՆ

Զօպանեան. «Զի բաւեր որ մտաւորականն ալ ինքզինքը յարգել ու սիրել տալ գիտնայ: Եւ ասիկա յաջողութեան գաղտնի արուեստ մըն է, զոր գիտցան ընել մեծ չափով նաեւ անոնք՝ որ Պէշիկթաշլեանի եւ անոր եղբայրակից ընկերներուն կրտսեր եղբայրակիցներն եղան: Առ հասարակ անոնց վրայ փայլեցան անկեղծ կրօնասիրութեան, համբերութեան, ներողամտութեան, աշխատասիրութեան յատկանիշները, անշահախնդիր, անկեղծ եւ ջերմ ազգասիրութեան, արժանապատուութեան խորին զգացում մը եղբայրական գորովալիր պարզութեան հետ, միանգամայն պատկառանք եւ սէր ներշնչելով ամէնուն»:

Հիմնադրի մահով, սակայն, չմեռաւ ո՛չ Ընկերութիւնը եւ ո՛չ ալ անոր հոգին. հակառակ քաղաքական վատ պարագաներուն, անոնք պահեցին միշտ կապերը իրարու հանդէպ: 1908 թ.ի Օսմանեան Սահմանադրութեան գաղափարներու տրուած ազատութենէն օգտուելով, տասնեակ մը նախկին աշակերտներ, յարգելով ու փափաքելով վերակենդանացնել Մ. Պէշիկթաշլեանի Ընկերութիւնը, 24 Սեպտ. 1908ին հաւաքուեցան Բէրայի Մխիթարեան վարժարանին մէջ եւ կազմեցին Նախաձեռնակ Առժամեայ Մասնախումբ մը, միեւնոյն ծրագրով եւ ուղղութեամբ այսինքն «Եղբայրակցական յարաբերութիւն գոյացնել Մուրատ–Ռափայէլեան Նախկին Աշակերտներուն միջեւ, աջակցելու համար իրարու բարոյապէս եւ նիւթապէս»:

Նախնական պատրաստութիւններէ եւ խորհրդակցութիւններէ յետոյ, Ատենապետութեամբ ծերակուտական Վսեմ. Արամ Ց. Երամի, Յանձնախումբը կոչ ըրաւ Ընդհանուր Ժողովի:

Երկու ընդհանուր ժողովներ տեղի ունեցան 1 եւ 29 Նոյեմբեր 1908ին Բէրայի Մխիթարեան վարժարանին մէջ, ուր ներկայ էին շուրջ 80 նախկին աշակերտներ, որոնց մէջ կը նշմարուէին տակաւին Մ. Պէշիկթաշլեանի ծերունի դասընկերները, Արամ Երամ, Աճէմեան, Եսայեան, Հէքիմեան եղբայրները, Հիւրմիւզեան, Սինապեան: Ընդհանուր Ժողովը մանրամասնօրէն քննելէ յետոյ կանոնագիրը եւ որոշ փոփոխութիւններ կատարելով՝ կը վերահաստատէ Միութեան կազմական կանոնադրութիւնը ու վաւեր կը հռչակէ կոչելով Մուրատ–Ռափայէլեան Նախկին Աշակերտներու Միութիւն:

Ժողովը փակելէ առաջ՝ Ատենապետը ան-